

prosinec | 2015

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Co se nám letos povedlo

STR.06

MILIARDY NA KOMODITY STR.03

VZESTUP ČESKÉHO VÝVOZU STR.04

PROGRAMY PRO ROK 2016 STR.05

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

vánoční období je dobou rozjímání a mnozí z nás ho využívají k ohlédnutí se za končícím rokem. Proto tak dnes učiním i já a v jistém slova smyslu předložím účet hospodaření Ministerstva zemědělství za bezmála dva roky, co jsem v jeho čele. Za tu dobu se nám podařilo ušetřit více než miliardu korun, a to především díky snížení plateb za IT služby nebo provozní a marketingové výdaje. Snažíme se optimalizovat náklady ve všech institucích, které patří našemu resortu. K úsporám pomohly i centralizované nákupy energií nebo elektronické aukce. Například jsme díky elektronické aukci na pojištění aut ušetřili 38 procent. Pokud jde o náklady našeho ministerstva, snížili jsme je o stovky milionů korun. Celkem jsme ušetřili 457 milionů korun, a to hlavně v oblasti IT a veřejných soutěží. Zrušili jsme také nevýhodné smlouvy za 334 milionů korun. Jsem přesvědčen, že cesta úspor, kterou jsme zvolili, je správně nastavená a že i příští rok vám budu moci předložit obdobný účet.

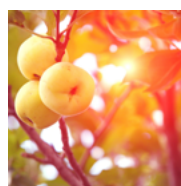
Přeji vám radostné Vánoce a požehnaný nový rok 2016.

Marian Jurečka

ministr zemědělství

OBSAH:

PŘÍMÉ PLATBY

ZEMĚDĚLCI DOSTANOU NA CITLIVÉ KOMODITY 4,5 MILIARDY KORUN

Od poloviny ledna půjde státní podpora do citlivých sektorů. Nově podpoříme i pěstitele zeleniny, ovoce nebo řepky.

03

VÝVOZ

ČESKÝ ZEMĚDĚLSKÝ EXPORT ZAZNAMENAL ÚSPĚCHY

Zvýšil se obrat agrárního zahraničního obchodu, a to o více než deset procent.

04

DOTACE

V PŘÍŠTÍM ROCE OTEVŘEME NOVÉ ZEMĚDĚLSKÉ PROGRAMY

Připravili jsme dotační programy na obnovu venkovských zvoniček i na zlepšení životních podmínek zvířat.

05

ROZHOVOR

ROK 2015: JAKÝ BYL? PLNÝ ZMĚN A NOVINEK!

O změnách a novinkách, které rok 2015 přinesl, očima ministra Jurečky.

06

PŘÍMÉ PLATBY

ZEMĚDĚLCI DOSTANOU NA CITLIVÉ KOMODITY 4,5 MILIARDY KORUN

Od poloviny příštího ledna začneme vyplácet sazby na podporu takzvaných citlivých sektorů, mezi které patří například chmelařství, pěstování brambor na škrob, chov skotu, ovcí nebo koz. Částka pomůže zlepšit postavení našich zemědělců ve srovnání s EU i se světem.

Peníze dostanou odvětví, která jsou v útlumu nebo kde ubývá osetých ploch, a přitom jsou zároveň důležitá pro komplexní rozvoj našeho zemědělství. Nově peníze poskytneme i na pěstování ovoce a zeleniny, cukrové řepy a bílkovinných plodin. Finanční pomoc na citlivé komodity prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci se meziročně zvýšila. Zatímco v roce 2014 dosahovala přibližně 1,5 miliardy korun, letos bude hraničit s částkou 3,5 miliardy korun. Významnou sumu peněz se nám podařilo získat z rozpočtu EU.

Zároveň jsme schválili sazby přechodné vnitrostátní podpory (PVP), dříve nazývané Top-Up platby. V nich se mezi zemědělci rozdělí 880 milionů korun ze státního rozpočtu. Cílem PVP je dorovnání podmínek, za kterých naši zemědělci podnikají, a to v porovnání se zemědělci z původních členských zemí EU.

Oba typy podpor přímých plateb jak dobrovolnou vázanou na produkci citlivých komodit, tak přechodnou vnitrostátní podporu bude vyplácet Státní zemědělský intervenční fond.

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

je poskytována pouze těm odvětvím nebo regionům členského státu, které čelí určitým obtížím a přitom jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů. Je hrazena z rozpočtu EU. V ČR budou peníze směřovat na brambory určené na výrobu škrobu, chmel, ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny, masná telata, sektor mléka a pasené ovce a kozy.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

je plně hrazena z rozpočtu ČR. Slouží k dorovnání vybraných komodit, které byly zjednodušením plateb v systému jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) znevýhodněny oproti plnému systému přímých podpor v původních, tzv. starých zemích EU.

VÝVOZ

ČESKÝ ZEMĚDĚLSKÝ EXPORT ZAZNAMENAL ÚSPĚCHY

Českým zemědělcům se daří také za hranicemi. V meziročním srovnání vzrostl český vývoz o více než deset procent. Vývoz agrárních produktů stoupl na 147 miliard korun. Dovoz byl přitom vyšší jen o necelých jedenáct miliard, což je nejlepší výsledek za posledních šest let.

Obrat českého agrárního zahraničního obchodu se za první tři čtvrtletí roku 2015 v meziročním srovnání výrazně zvýšil. Jeho celkový objem vzrostl na bezmála 305 miliard korun.

V prvních třech čtvrtletích letošního roku se dařilo zejména obchodu na trzích EU, čeští zemědělci sem vyvezli 91,6 procenta svého exportu. Nejvíce zboží mířilo na slovenský, německý a polský trh. Mezi silné trhy dále patří Itálie nebo Rakousko. I nadále vyvážejí čeští zemědělci mimo EU nejvíce do Ruska, hodnota exportu však v meziročním srovnání klesla o 23 procent. Tento pokles způsobilo především ruské embargo. Ještě o osm procent více klesl export na Ukrajinu, která se v důsledku vnitropolitické situace potýká s těžkou ekonomickou krizí.

Od ledna do září vyváželi čeští producenti především pšenici, řepkový olej nebo cigarety. Naopak dovozu dominovalo vepřové maso, káva a čokoláda. Bilanční schodek se v meziročním srovnání navýšil u drůbežího masa, citrusových plodů a kávy. Nepříznivý vývoj ale zvrátila pozitivní čísla v exportu obilovin a potravinových přídatků.

Za poslední rok jsme aktivity, které se týkají proexportních záležitostí, posílili. Zorganizovali jsme několik podnikatelských misí (do USA, Běloruska, Kazachstánu, Srbska aj.), rozšířili aktivity o incomingové mise a plánujeme ustavit i místní obchodní zástupce ve vybraných třetích zemích. Pravidelně pořádáme také odborné semináře pro české producenty a vývozce nebo semináře pro firmy, které se chtějí zapojit do mezinárodních projektů rozvojové spolupráce.

Vývoj AZO ČR v lednu až září 2010 až 2015 (mil. Kč)

Ukazatel	Obrat AZO	Agrární vývoz	Agrární dovoz	Saldo AZO	Stupeň krytí dovozu vývozem (%)
I. - IX. 2010	179 651,3	77 214,2	102 437,1	-25 222,9	75,4
I. - IX. 2011	200 350,2	86 346,4	114 003,8	-27 657,4	75,7
I. - IX. 2012	233 270,6	107 982,0	125 288,6	-17 306,6	86,2
I. - IX. 2013	249 272,8	116 552,5	132 720,3	-16 167,8	87,8
I. - IX. 2014	279 066,6	132 752,2	146 314,4	-13 562,2	90,7
I. - IX. 2015	304 906,1	147 030,1	157 876,0	-10 845,9	93,1

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ, listopad 2015

**CELKEM JE
V NÁRODNÍCH
DOTACÍCH PRO ČESKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ V PŘÍŠTÍM
ROCE PŘIPRAVENO
2,25 MILIARDY KORUN,
ZATÍMCO LETOS TO
BYLO 2,18 MILIARDY.**

DOTACE

V PŘÍŠTÍM ROCE OTEVŘEME NOVÉ ZEMĚDĚLSKÉ PROGRAMY

Prostřednictvím nových dotačních programů pomůžeme v příštím roce zemědělcům likvidovat nebezpečné nákazy v chovech, obnovit venkovské zvoničky nebo postavíme odpočinková místa. Celkem je ve státním rozpočtu na národní zemědělské programy připraveno 2,25 miliardy korun.

Mezi dotační programy jsme poprvé zařadili nové tituly, například 20 milionů na nákup plemenných zvířat, což pomůže vylepšit genetickou hodnotu stáda. Budeme také vyplácet podporu rybářům za škody, které na rybách v revírech každoročně způsobí kormoráni. Nové dotace v celkové výši 30 milionů korun podpoří činnost potravinových bank, které přispívají ke snížení plýtvání s jídlem. Peníze jsou určeny nově i na zvýšení jakosti mléka a mléčných výrobků a také na zlepšení životních podmínek v chovech hospodářských zvířat.

Připravili jsme i program na obnovu kulturních památek na venkově, které jsou součástí venkovského života a tradic. Patří

mezi ně zejména drobné stavby. Cílem programu je zvýšit turistickou atraktivnost venkova a tím přispět k jeho oživení. Ze státního rozpočtu půjde na tento program 40 milionů korun, dalších 200 milionů přidáme ze svých úspor. Největší část dotací vyplatíme na ozdravení chovů hospodářských zvířat. Na prevenci a boj s nakažlivými chorobami dostanou zemědělci 1,1 miliardy korun.

Systém programů slouží k podpoře a zlepšení postavení českého agrárního sektoru na mezinárodním trhu. Programy placené výhradně z národních zdrojů přispívají k udržování výrobních možností zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkova.

Přehled národních dotačních programů a finančních prostředků určených na dotace pro rok 2016

Podpora vybudování kapkové závlahy
Podpora restrukturalizace ovocných sadů
Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat
Nákup plemenných zvířat
Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
Genetické zdroje
Nákazový fond
Poradenství a vzdělávání
Podpora evropské integrace nevládních organizací
Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe
Podpora zpracování zemědělských produktů
Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků
Udržování a obnova kulturního dědictví venkova
Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů
Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením
Podpora včelařství
Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti
Podpora nadstandardní pohody zvířat

ROZHOVOR

ROK 2015: JAKÝ BYL? PLNÝ ZMĚN A NOVINEK!

Letošní rok se chýlí ke konci a nastává chvíle bilancování. Rok 2015 přinesl spoustu zvratů, novinek, úspěchů, ale i nepříjemností, se kterými se čeští zemědělci museli v určitých obdobích potýkat. S ministrem zemědělství Marianem Jurečkou jsme se nad letošním rokem pozastavili a shrnuli výsledky resortu i dopady vnějších vlivů na české zemědělství.

Jak byste zhodnotil z pohledu resortu letošní rok 2015? Co přinesl českému zemědělství a co jej naopak negativně ovlivnilo?

Rok 2015 byl pro nás zemědělce rokem plným změn a novinek. Naplno začalo nové období Společné zemědělské politiky i s pozměněnými pravidly. Mezi nově zavedené podpory patří platba pro mladé zemědělce, jejímž cílem je podpořit mladé lidi, aby pro ně zemědělství bylo perspektivním oborem. Další dotaci mohli nově získat zemědělci na ozelenění neboli postupy příznivé pro klima a životní prostředí, tzv. greening. Prostřednictvím záloh na jednotnou platbu na plochu SAPS, která se začala vyplácet počátkem listopadu tohoto roku, se k zemědělcům dostala rychle hotovost, která jim napomohla řešit ne zcela příznivou situaci v citlivých odvětvích rostlinné a živočišné výroby. Sazba SAPS byla stanovena na 3 543 korun na hektar, ale celkový objem peněz určený zemědělcům zůstal stejný, pouze byl přerozdělen na další účely. Nižší částku pro SAPS tak dorovnávají nové platby, jako právě greening, dobrovolná

podpora vázaná na produkci nebo platba pro mladé zemědělce.

Rok 2015 také výrazně ovlivnilo počasí. Dlouhotrvající sucho se podepsalo na úrodě některých plodin. Teď právě rozhodujeme o způsobu a přesné výši náhrad. Musíme prověřit škody u každého zemědělce, jestli ekonomická újma na plodině byla vyšší než 30%. Počítám, že konečný výsledek bude sečtený v prvním čtvrtletí 2016.

Jak se dařilo živočišné výrobě?

Živočišnou výrobu zase ovlivnil celoevropský propad cen mléka a vepřového. Na obě tyto negativní události jsme zareagovali a připravili opatření. Na příští dva roky jsme navýšili částku, kterou rozdělíme v prvním kole příjmu žádostí v Programu rozvoje venkova (PRV), o dvě miliardy korun. Celkem bude v prvním kole rozděleno 7,46 miliardy korun a nejvíc dostanou právě chovatelé skotu, drůbeže a prasat. Kromě podpor z PRV můžeme jako mimořádnou podporu producentům mléka a chovatelům prasnic vyplatit v nejbližších

Byl bych rád, kdyby se zemědělství stalo atraktivním oborem i pro mladou generaci. Je to velice perspektivní obor, který rozumně hospodaří s krajinou a přitom obstarává kvalitní produkty.

Marian JUREČKA
ministr zemědělství

měsících 604 milionů korun. Dále máme přichystány programy podpory kvalitního mléka a národní programy na zajištění dobrých životních podmínek zvířat, konkrétně pro chovy prasat a dojného skotu. Na tyto programy letos půjde přibližně 1 miliarda korun.

Co se dále podařilo prosadit?

Prosadili jsme zvýšení příspěvku ze státního rozpočtu do PRV z 25 % na 35 %. Dotace tak budou do roku 2020 oproti původnímu plánu vyšší o 13 miliard korun. Celkem dostanou na rozvoj své činnosti zemědělci, potravináři a lesníci z PRV 2014–2020 přibližně 97 miliard korun.

K dobrým zprávám patří, že se nám podařilo získat víc peněz na citlivé komodity a na přechodnou vnitrostátní podporu. Celkem je to téměř 4,5 miliardy korun.

Je zde ještě mnoho dalších věcí, které zmíním už jenom okrajově. Vláda schválila náš návrh, aby se část spotřební daně z pohonných hmot vrátila i zemědělcům podnikajícím v živočišné výrobě, zatímco dosud se to týkalo jen rostlinné výroby. Návrh musí ještě projednat Evropská unie. Zaměřili jsme se i na sociální zemědělství, tedy zaměstnávání lidí, kteří jsou zdravotně nebo sociálně znevýhodnění.

Mohu zkonstatovat, že rok 2015 byl nabitý událostmi, které velmi ovlivnily činnost zemědělců ať už z pozitivního, či negativního pohledu. Mnoho z nich přitom ovlivní i následující léta.

Jaké změny čekají zemědělce v nadcházejícím roce 2016? Mohl byste uvést hlavní legislativní změny?

Připravujeme teď toho opravdu hodně. Velmi důležitá je novela zákona o potravinách, která bude mít významný a pozitivní dopad na veřejnost. Napsali jsme ji tak, aby zlepšila informovanost lidí o tom, jaké potraviny si kupují. Snažíme se jim tak usnadnit výběr. Novela totiž přesně popisuje, za jakých podmínek smí výrobce na obalu uvést text „Česká potravina“, případně logo „Česká potravina“. Podle mne to je velmi významná změna.

Připravili jsme i novelu zákona o rostlinolékařské péči a s ní související novelu zákona o hnojivech. V ní chceme jednoznačně upravit pravidlo, aby hnojiva s pesticidem jako účinnou látkou byla posuzována sku-

tečně v režimu pesticidů. Dále jsme napsali návrh novely zákona o veterinární péči. Další je novela zákona o šlechtění a plemenitbě, jejímž cílem je zachovávat genofond zvířat. Zatím na začátku legislativního procesu je novela zákona o myslivosti, která by měla vést ke snížení stavů spárkaté zvěře a tím i zamezit škodám způsobeným zvěří.

Pro rok 2016 připravujeme další kola příjmu žádostí v rámci Programu rozvoje venkova. Aby zemědělci a ostatní žadatelé mohli plánovat své investice a připravit se tak na jednotlivé výzvy, jsme již v září zveřejnili Harmonogram výzev PRV na roky 2015–2017. Spuštěna bude například výzva na Zahájení činnosti mladých zemědělců, Investice do nezemědělských činností a podpora agroturistiky. Novinkou budou určité nové operace spolupráce – Evropské inovační partnerství, spolupráce při sdílení zařízení a zdrojů a spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů a spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy.

V nadcházejícím roce vstoupí v platnost novela nařízení vlády pro přímé platby. Nařízení upravujeme na základě zkušeností s podáváním jednotné žádosti tohoto roku a podle mnoha podnětů, které na základě mé výzvy zemědělci zaslali našemu úřadu. Kromě toho jsme navrhli některá zjednodušení a technické úpravy, kde to systém umožňoval.

Jaká je vaše vize zemědělství a venkova v České republice a co byste popřál zemědělcům a potravinářům do nového roku 2016?

Jsem přesvědčen o tom, že zemědělství je velice perspektivní obor, který rozumně hospodaří s krajinou a přitom obstarává kvalitní produkty, které se dobře uplatňují nejenom na našem, ale i na zahraničním trhu. Byl bych rád, kdyby se zemědělství stalo atraktivním oborem i pro mladou generaci. Pokud se týká novoročního přání, tak si myslím, že zdánlivě nejobyčejnější věci bývají nejcennější, zejména když je ztratíme. Pak si totiž uvědomíme, jak nám chybí.

Proto chci nejen našim zemědělcům a potravinářům, ale i všem občanům popřát tradičním způsobem, aby jim v příštím roce nechybělo pevné zdraví, hodně sil a radosti z dobře odvedené práce.